

L-EWWEL SENA

MALTI

HIN: SAGHTEJN

Isem: _____

Klassi: _____

Istruzzjonijiet lill-istudenti:

1. Wieġeb il-mistoqsijiet kollha kif mitlub/a.
2. Ortografija, punteggjatura, sintassi, ideat u preżentazzjoni tajbin jgħinuk biex tikseb riżultati aħjar.

GHALL-UŻU TAL-GHALLIEMA

SKEMA TA' MARKI

Mistoqsija	A	B	Ċ	D	E	F(i)	F(ii)	Ġ	TOTAL
Marki	8	22	4	8	8	14	16	20	100
Marki tal-istudent/a									

KUMMENTI

SILTA GHALL-ISTHARRIĠ

Aqra sewwa s-silta u wieġeb il-mistoqsijiet.

IL-KALEJDOSKOPJU

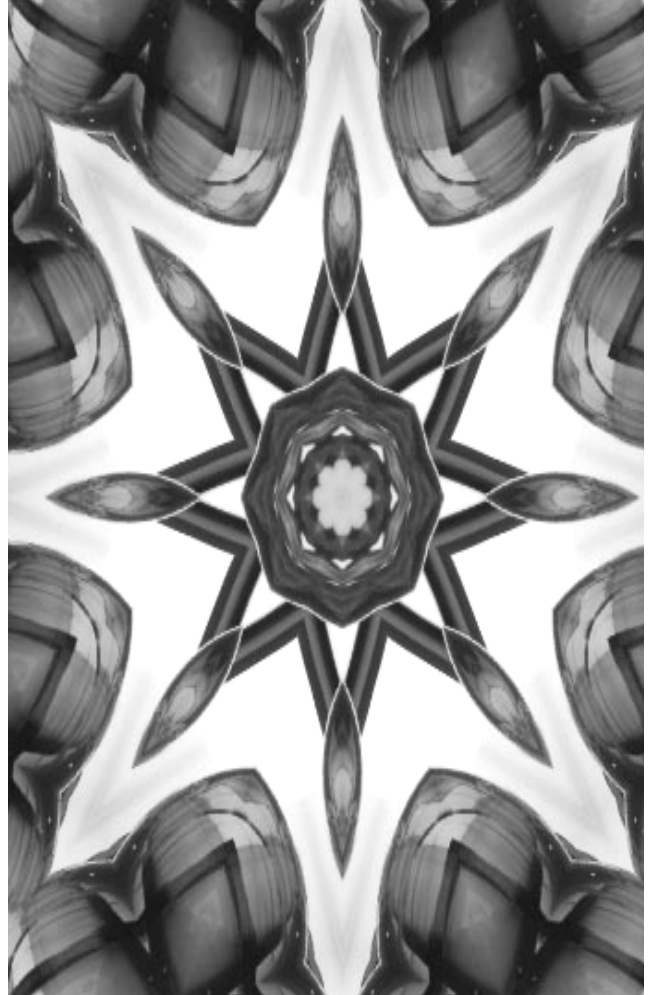
Xi ġmiel ta' forom joħroġ il-kalejdoskopju! Tubu tal-kartun magħluq minn naħa u b'toqba rqiqa fit-tarf l-ieħor, tliet merat żgħar bil-ponot jistrieħu kontra xulxin biex jiffurmaw trianglu, koçç frak tal-ħġieġ jiçcaqlaq bejn il-mirja. Min jittawwal mit-toqba jara fjuri li qatt ma ra bħallhom, kristalli delikati jibdlu surithom mal-içken taħrika. (*par. 1*)

Il-mara li tagħmel il-kalejdoskopji kienet tbighhom lit-tfal huma u sejrjn l-iskola. Dawn kienu jintilfu jilagħbu bihom, u mhux l-ewwel darba li min jgħallimhom kien jehodhomlhom minn idejhom, jaqfilhom fil-kexxun u jagħtihomlhom lura qabel joħorġu mill-klassi. (*par. 2*)

Imma wieħed mill-għalliema ma kienx jagħmel hekk. Wara r-radd tas-salib u xi ffit qari, kien iħallihom jittawlu fil-kalejdoskopju u jieħu gost

jismagħhom jistagħġbu bil-forom u l-kuluri. Imbagħad kien jaħdmilhom xi żewġ sommiet, jew jirrakuntalhom storja, jew ikellimhom fuq id-dinja tal-ħxejjex u l-annimali, u wara ffit, meta jaħbtu jiddejqu, jifthilhom il-bieb biex joħorġu jilagħbu. (*par. 3*)

(Silta mehuda minn *Hrejjef għal Żmienna* ta' Joe Friggieri)

A. FEHIM IT-TEST

(8 marki)

1. Għaliex jistagħġeb il-kittieb b'dak li joħroġ mill-kalejdoskopju?

(1)

2. Semmi żewġ affarijiet li tista' tara meta tittawwal mit-toqba rqiqa tal-kalejdoskopju.

(2)

3. It-tfal, meta kienu jixtru l-kalejdoskopji minghand il-mara?
_____ (1)
4. Ghaliex tahseb li min kien jgħallimhom kien jieħu l-kalejdoskopji minghand l-istudenti u mbagħad jagħtihomhom qabel johorġu mill-klassi?
_____ (1)
5. X'kien jagħmel iżda wieħed mill-ġhalliema mal-istudenti dwar il-kalejdoskopji?
_____ (1)
6. X'kien jagħmel l-ġhalliem qabel ma jifthilhom il-bieb biex it-tfal johorġu jilagħbu?

_____ (2)

B. GHARFIEN IL-LINGWA	(22 marka)
------------------------------	------------

(i) ANALIŻI TESTWALI

7. *Dawn kienu jintilfu jilagħbu bihom... (par. 2)* Għal min qiegħda tirreferi l-kelma *Dawn*?
_____ (1)
8. *Imma wieħed mill-ġhalliema ma kienx jagħmel hekk. (par. 3)* Għal xiex qiegħed jirreferi l-kittieb meta jgħid: *ma kienx jagħmel hekk*?

_____ (1)

(ii) LESSIKU/VOKABULARJU

9. Immarka t-tajba.
koċċ (*par. 1*) = hafna _____ ftit _____ mhux hażin _____ (1)
- taħrika (*par. 1*) = ċitazzjoni _____ imbuttatura _____ ċaqliqa _____ (1)
10. Fisser il-frażi: *jaħbtu jiddejqu (par. 3)* _____ (1)

(iii) SINTASSI/SENTENZA

11. Ikteb is-sentenza mod ieħor mingħajr ma tbiddel it-tifsira tagħha.
Dawn kienu jintilfu jilagħbu bihom, u mhux l-ewwel darba li min jgħallimhom kien jeħodhomhom minn idejhom. (*par. 2*)
Mhux l-ewwel darba _____
_____ (2)

(iv) **GRAMMATIKA U MORFOLOĠIJA**

12. Qieghed l-artiklu quddiem in-nom.
storja - _____ (1)
13. Imla l-vojt b'kelma mill-gherq moghti.
Ilbieraħ aħna _____ (d-ħ-l) fil-għar biex _____ (f-t-x) l- (2)
qattus.
14. Immarka l-particella magħquda mal-artiklu.
Kien ikellimhom fuq il-kobor tal-univers jew fuq id-dinja tal-ħxejjex. (1)
15. a) Immarka l-verbi fis-sentenza mogħtija.
Jake u Melissa xorbu l-ilma wara li għamu. (2)
b) Liema mill-verbi huwa dgħajjef? _____ (1)
16. Agħti l-għerq tal-verbi:
jiċċaqlaq - _____ jgħajtu - _____ (2)
17. Imla l-vojt.
Li kieku jiena kont _____ (t-l-f) il-ħin ma kontx _____
(għ-d-j) mill-eżami. (2)
18. Oħroġ nom verbali mill-verbi:
jilagħbu - _____ jirrakkonta - _____ (2)
19. Agħti l-verb li minnu tnisslu dawn in-nomi.
qari - _____ kobor - _____ (2)

Ċ. L-ASPETT SIMBOLIKU FL-ISFOND LINGWISTIKU POPOLARI (4 marki)**Qwiel u Idjomi**

1. Imla l-vojt billi tkompli l-qwiel.
a) Alla _____ u bl-oħra jziegħel bina. (1)
b) Ix-xemx titla' u x-xita _____. (1)
2. Fisser l-idjomi.
a) qabar imbajjad - _____ (1)
b) f'tebqa ta' għajn - _____ (1)

D. HILJET FIL-MALTI KOMUNIKATTIV

F'madwar hamsin kelma ikteb ittra lill-editur tal-gazzetta *Il-Muftieħ* biex tfahħar l-inizjattiva ta' studenti żgħażaġħ li naddfu volontarjament l-ambjent naturali tar-raħal tiegħek. Tinsiex tiffinika l-ambjent tiegħek u jkollha ismek.

24, Triq l-Iskola,
H'Attard ARD 1204

2 ta' Ġunju, 2011

L-Editur,
Il-Muftieħ,
12, Triq il-Ġilju,
Żurrieq ŻRQ 2410

Sur Editur,

Dejjem tiegħek,

E. TIFTIX - TRAWWIM KULTURALI - FOLKLOR

Ikteb dwar drawwa **wahda** li fittixt dwarha għall-proġett. Ikteb madwar hamsin kelma.

F. (i) LETTERATURA - NADRIET 1

(14-il marka)

Wieġeb **A** u **B**

A. Aqra s-silta u wieġeb.

L-Ghasfur ta' Ninu Cremona

Ittajjar ja ħanin, u jekk moħbija
tilmaħ taħt dielja dar ċkuniti, oh tlieghek
waqqaf għal ftit; b'din l-għanja sellili għaliha.

1. Din il-poezija hija _____. (1)
(sunett Petrarkjan, sunett Shakesperjan, saffika)
2. Il-poezija hija miktuba bil-vers _____. (1)
(dekasillabu, endekasillabu, senarju)
3. Il-poezija hija mqasma f'erbatax-il vers, imqassmin f'żewġ _____
u żewġ _____. (2)
4. Minħabba li l-poeta jindirizza lill-għasfur, huwa juża l-_____. (1)

5. F'madwar hamsa u għoxrin kelma agħti l-ħsieb tal-poeżija *L-Għasfur* ta' Ninu Cremona jew tal-poeżija *Il-Holma t'Alla* ta' Anton Buttigieg. (6 marki)

B. Aktar Nadriet Poetiċi

Xmara Hamra, *Bruka Xiha* ta' Victor Fenech, *Tristis Est Anima Mea* ta' Rużar Briffa, *Dik Mewġa!* ta' Anastasju Cuschieri, *Raħal Twelidi* ta' Karmenu Vassallo, *Xita* ta' Mary Meylak

Agħzel poeżija **wahda** mil-lista u f'madwar għoxrin kelma ikteb dwar dak li ried iwassal il-poeta permezz tal-poeżija. (3 marki)

F. (ii) LETTERATURA - PROŻA (16-il marka)

Wieġeb **A** u **B**

A. Stejjer tal-Linka – Sedqa (6 marki)

F'madwar hamsa u għoxrin kelma ikteb dwar *Buzzy jew* dwar *Jason Grima*.

B. Zito Zandarell ta' Carmel G. Cauchi

(10 min)

Aghzel mistoqsija **WAHDA** u iktib madwar mitt kelma.

1. Irrakkonta dak kollu li taf dwar meta ltaqghu għall-ewwel darba Stefan u Melissa Debono ma' Zito Zandarell waqt li kienu jilagħbu l-Buskett.
2. Ikteb dwar l-ewwel granet ta' Zito fl-iskola u għid x'gara meta Lorella hadet kanarin l-iskola.
3. Zito sab ruħu marbut minn idejh u saqajh fil-mithna ta' Sidor. Irrakkonta dwar kif is-Sur Rospo u Saborra kienu nasbu lil Zito biex haduh fil-mithna. Dwar xiex kienu qegħdin jitlewmu Rospo u Saborra meta semaġghom Zito meta tella' l-antenni?

Ġ. KOMPONENT (20 marka)

Ikteb madwar 150 kelma dwar **WIEHED** minn dawn. (Ikteb fuq karta oħra.)

1. Jiena u sejjer/sejra l-Belt, iltqajt ma' ... (kompli)
2. Hdejn il-baħar meta tinzel ix-xemx!
3. Ix-xemx u l-baħar huma tajbin għal saħħitna izda ... (kompli)
4. Fil-vaganzi mmur nagħmel xogħol volontarju.

5. Il-ħin huwa prezzjuż!